

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-30 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 383/2001/1

CAPUA PALACE LIMITED

VS

Boris ARČIDIACONO

Il-Qorti:

Rat l-Att taç-Citazzjoni mressaq fit-8 ta' Marzu, 2001, li bih il-kumpanija attriçi ippremettiet:

Illi l-konvenut huwa debitor tas-soçjeta' attriçi f'bilanç ta' Lm4,936.92 għal drittijiet professjonali, servizzi mediçi u ta' sptar, konsultazzjonijiet, servizzi ta' patoloğija u fisioterapija u servizzi oħra prestati lil Erminia Arcidiacono, omm il-konvenut, għal liema huwa responsabbli l-konvenut;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi għalkemm il-konvenut ġie interpellat diversi drabi biex iħallas dan baqa' inadempjenti;

Għalhekk is-soċjeta' attriċi talbet lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex:

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li l-konvenut huwa debitur tas-soċjeta' attriċi għall-ammont ta' Lm4,936.92 kif premiss;

2. Tikkundanna u tordna lill-konvenut iħallas lis-soċjeta' attriċi s-somma dovuta għal servizzi mediċi u ta' sptar, konsultazzjonijiet, servizzi ta' patoloġija u fisioterapija u servizzi oħra hekk prestati;

Bl-ispejjeż, bl-imgħax u bir-riserva ta' kull dritt u azzjoni fil-Liġi;

Il-konvenut inġunt minn issa għas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpannija attriċi, flimkien maż-żewġ (2) dokumenti mehmuzin magħha;

Rat in-Nota mressqa fit-2 t'April, 2001, li biha l-imħarrek eċċepixxa:

Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt, u għalhekk għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż, għar-raġunijiet segwenti:

1. Illi in linea preliminari ċ-ċitazzjoni hija nulla stante illi s-soċjeta' attriċi ġia resqet it-talbiet tagħha quddiem din l-istess Qorti permezz ta' ċitazzjoni numru 2193/00 JRM bl-ismijiet *Capua Palace Limited vs Arcidiacono Erminia* li għadha pendenti, u tinsab differita għat-tlieta (3) ta' Mejju 2001, u għalhekk ladarba l-mertu huwa eżattament l-istess, ma tistax tiġi riproposta, u dan minkejja l-fatt illi l-konvenut mhuwiex parti f'dik il-kawża;

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Illi fit-tieni lok u mingħajr preġudizzju għall-ewwel eċċezzjoni, il-konvenut ma huwa responsabbli għal ebda somma allegatament dovuta lis-soċjeta' attriċi;

3. Illi mingħajr preġudizzju għall-ewwel żewġ eċċezzjonijiet, mhux minnu li s-soċjeta' attriċi pprestat is-servizzi u konsultazzjonijiet allegati, la lill-omm il-konvenut Erminia Arcidiacono, u wisq anqas lill-istess konvenut;

4. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-imħarrek, flimkien maż-żewġ (2) dokumenti mehmużin magħha;

Rat il-verbali tas-smiġħ tat-3 ta' Mejju 2001 u tat-13 ta' Ġunju 2001;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet fuq l-ewwel eċċezzjoni dwar jekk l-Att taċ-Ċitazzjoni jiswiex;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degrieti tagħha tal-4 ta' Ġunju, 2002, u tal-24 t'Ottubru, 2002, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-imħarrek;

IKKUNSIDRAT

Illi din hija azzjoni għall-ħlas dwar servizzi mediċi u professjonali li l-kumpannija attriċi tgħid li tat lil omm l-imħarrek. Il-kumpannija attriċi tgħid li l-imħarrek huwa responsabbli għall-ħlas ta' dawn is-servizzi;

Illi għal din l-azzjoni l-imħarrek laqa' billi qal li ċ-ċitazzjoni ma tiswiex għaliex il-kumpannija attriċi, b'Ċitazzjoni oħra, ressqet l-istess talba kontra ommu¹. Fil-mertu, jgħid ukoll

---

¹ Ċitazz. 2193/00JRM

Kopja Informali ta' Sentenza

li huwa m'huwa bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta' xi servizzi, li saħansitra jiċhad li saru jew li ngħataw;

Illi din is-sentenza qegħda tingħata biss dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari;

Illi mill-fatti li joħorgu mill-każ u li jistgħu jkunu rilevanti għall-eċċezzjoni taħt eżami, jirriżulta li l-kumpannija attriċi ħarget '*statement*' fl-10 ta' Diċembru, 1999², intestat fuq "Mrs E. Arcidiacono" li kien jindika bilanċ dovut dwar ċerti fatturi maħruġa mill-kumpannija attriċi. Jidher ukoll li ġiet iffirmata kitba fit-30 t'Ottubru, 1998³, u li fiha jidher li l-imħarrek iffirma f'isem ommu. Jirriżulta ukoll li fid-29 ta' Settembru, 2000, il-kumpannija attriċi fetħet kawża għal-likwidazzjoni ta' ammont dwar servizzi mediċi u professjonali kontra omm l-imħarrek⁴;

Illi waqt li kienet qegħda ssir t-trattazzjoni ta' l-aħħar dwar l-eċċezzjoni taħt eżami, l-abbli difensur ta' l-imħarrek sostna li l-azzjoni attriċi ma tiswiex għaliex ma kienet xejn ħlief sajda ("*fishing expedition*") magħmula mill-kumpannija attriċi biex b'xi mod taqbad taħt idejha lill-imħarrek meta din kienet taf li diga' għamlet proċeduri oħra jixxiebhu fuq l-istess kont kontra ommu. Min-naħa tiegħu, l-abbli difensur tal-kumpannija attriċi tenna li l-eċċezzjoni tan-nullita' żgur m'hemmx postha f'dan il-każ, għax il-fatt li jista' jkun li talba bħal dik magħmula mill-kumpannija attriċi f'din il-kawża tkun saret waħda bħalha fi proċeduri oħrajn ma ġġibx in-nullita' ta' din il-proċedura. Huwa żied jgħid li in-nullita' ta' atti ġudizzjarji tipprovdi għaliha il-liġi fiċ-ċirkostanzi speċifiċi hemm imsemmija u f'dawk il-każijiet biss;

Illi biex tasal li tqis dawn l-argumenti, il-Qorti jidhrilha li, qabel xejn, hu xieraq li jingħad li għandha ssir distinzjoni bejn in-nullita' ritwali ta' att ġudizzjarju u l-infondatezza fil-mertu tat-talbiet infushom. Il-Qorti tifhem li fil-każ ta' eċċezzjoni ta' nullita' tal-att (bħalma għandha quddiemha f'dan il-każ), hija trid tfittex u tqis biss dwar dik in-nullita' li

---

² Pagna 5 tal-proċess

³ Dok. B f'pagna 6 -8 tal-proċess

⁴ Dok. A pagni 19 – 24 tal-proċess

tkun imputabbli għal difett ta' forma aktar minn wieħed ta' sustanza (fis-sens ta' żball jew nuqqas sostantiv)⁵;

Illi ma' dan il-Qorti iżżid tgħid ukoll li għandha ssir distinzjoni oħra dwar in-nullita' ta' att, u jiġifieri dik li tagħraf bejn nullita' assoluta u dik relattiva. F'tal-ewwel, il-Qorti għandha dmir li tiġbed l-attenzjoni tal-partijiet u tiegħu provvedimenti ukoll *ex officio*, imma mhux hekk il-każ f'tattieni⁶. Minbarra dan, biex ċitazzjoni tiġi dikjarata nulla u jitwaqqaf il-kors tagħha, “*jeħtieġ li jkun jikkonkorru raġunijiet gravi, fosthom nuqqasijiet ta' evidenti preġudizzju għad-difiża tal-konvenut; u huwa risaput li l-leġislazzjoni u l-ġurisprudenza patrja ilhom progressivament jirrifuġu mill-formaliżmu eċċessiv, fonti ta' litiġi żejda u prokrastinazzjonijiet inutili, purke' ovvjament ma tirriżultax l-effettiva vjolazzjoni tal-liġi*”⁷;

Illi, għalhekk, ċitazzjoni m'għandhiex tiġi mwaqqgħa għajr għal raġunijiet gravi⁸. Madankollu, jekk in-nuqqas ta' kjarezza jkun ta' għamla u kwalita' tali li jcaħħad b'mod serju lill-imħarrek mid-difiża tiegħu, iċ-ċitazzjoni għandha tiġi mwaqqgħa⁹;

Illi ngħad ukoll li fejn ma jkunx hemm kontradizzjoni għall-aħħar bejn il-premessi u t-talbiet jew bejn it-talbiet innifishom, il-Qrati għandhom iqisu b'ċirkospezzjoni eċċezzjoni ta' nullita' ta' att ġudizzjarju. Biex att ta' ċitazzjoni jgħaddi mill-prova tal-validita' huwa biżżejjed li t-talba tkun imfassla b'mod tali li l-persuna mħarrka tifhem l-intenzjoni ta' min ħarrikha¹⁰ u li tali tifsila ma tkunx ta' ħsara għall-imħarrek li jiddefendi lilu nnifsu mit-talba tal-attur¹¹;

⁵ App. Kumm. 30.6.1994 fil-kawża fl-ismijiet *Micallef vs Krogh Jacobsen* (Kollez. Vol: LXXVIII.ii.172)

⁶ Ara P.A. SM 1.10.1910 fil-kawża fl-ismijiet *Ludovico Magro vs Pio Żammit* (mhix publikata), li fiha espożizzjoni ċara w tajba tal-effetti tan-nullita' ta' att ġudizzjarju

⁷ App. Kumm. 15.4.1977 fil-kawża fl-ismijiet *John Mallia vs Maria Assunta Borġ et* (mhix publikata)

⁸ App. Ċiv.: 20.2.1935 fil-kawża fl-ismijiet *R. Merola pro et vvs S. Caruso* (Kollez. Vol: XXIX.i.106);

⁹ App. Ċiv.: 22.5.1967 fil-kawża fl-ismijiet *E. Scicluna vs M. Xuereb et* (Kollez. Vol: LI.i.299); u Kumm. 19.6.1989 fil-kawża fl-ismijiet *Frendo noe vs Attard noe* (Kollez. Vol: LXXIII.iv.971) u s-sentenzi hemm imsemmija

¹⁰ P.A. : 14.2.1967 fil-kawża fl-ismijiet *J.G. Coleiro vs Dr. J. Ellul* (Kollez. Vol: LI.ii.779);

¹¹ App. Kumm. 20.1.1986 fil-kawża fl-ismijiet *Carmelo Bonnici vs Eucharistico Żammit noe et*

Illi fis-sentenza li għaliha għadha kemm saret riferenza f'it iżjed 'il fuq¹², il-Qorti qalet li “*hu neċessarju illi jkun jirriżulta rapport ta' konnessjoni raġonevolment identifikabbli bejn il-premessi miġjubin bħala l-kawża tat-talba u t-talba stess kif diretta kontra l-konvenut*”;

Illi huwa wkoll miżmum bħala prinċipju ġenerali li n-natura u l-indoli tal-azzjoni għandhom jiġu misluta mit-termini tal-att li bih ikunu nbdeu il-proċeduri¹³. Normalment, b'dan wieħed jifhem li dak li kellu f'moħħu min ikun fetaħ il-kawża jkun irid jirriżulta mill-att taċ-Ċitazzjoni innifsu u mhux minn provi li jitressqu iżjed 'il quddiem fil-kawża¹⁴, u għalkemm id-dikjarazzjoni maħlufa hija meħtieġa *ad validitatem* biex iċ-Ċitazzjoni tkun tiswa, dak li jingħad fl-istess dikjarazzjoni ma jiswa qatt biex jirrimedja dak li jista' jkun nuqqas fl-Att taċ-Ċitazzjoni¹⁵, għalkemm jista' jitfa' dawl fuq il-kawżali u jiċċaraha¹⁶. B'dan il-mod, jekk id-difett fit-tfassila tal-att li bih tkun inbdiet il-kawża ma jgibx preġudizzju serju lill-parti mħarrka, allura l-proċedura tkun tista' tiġi salvata basta dan ma jaffettwax is-sustanza tal-azzjoni jew tal-eċċezzjonijiet¹⁷;

Illi, fil-fehma tal-Qorti, wieħed irid iżomm quddiem għajnejh li n-nullita' tal-atti ġudizzjarji hija sanzjoni eċċezzjonali u, fil-każ ta' att ta' Ċitazzjoni, tali nullita' tkun imputabbli għal difett ta' forma aktar milli ta' sustanza¹⁸, liema difett ma jkunx jista' jiġi tollerat mingħajr ħsara għal xi prinċipju ta' ġustizzja proċedurali¹⁹;

Illi fil-każ preżenti, l-imħarrekk isemmi n-nullita' tal-att fuq il-baži li l-kumpannija attriċi kienet diga' ressqet pretensjonijiet dwar l-istess mertu kontra persuna oħra. Fil-fehma tal-Qorti, raguni bħal din ma twassalx għal

¹² Ara nota 9

¹³ App. Civ.: 7.3.1958 fil-kawża fl-ismijiet *J. Tabone vs J. DeFlavia* (Kollez. Vol: XLII.i.87)

¹⁴ App. Civ. 30.3.1998 fil-kawża fl-ismijiet *Raymond Beżżina vs Anthony Galea*

¹⁵ Ara P.A. 6.3.1958 fil-kawża fl-ismijiet *Zahra vs Żahra et* (Kollez. Vol: XLII.ii.948)

¹⁶ App. Civ. 23.4.1945 fil-kawża fl-ismijiet *Savona noe vs Asphar* (Kollez. Vol: XXXII.i.228); u P.A. 6.6.1957 fil-kawża fl-ismijiet *Demarco vs Fiteni* (Kollez. Vol: XLI.ii.1035)

¹⁷ P.A. : 24.6.1961 fil-kawża fl-ismijiet *Falzon vs Spiteri et* (Kollez. Vol: XLVIII.ii)

¹⁸ App. Kumm. 30.6.1994 fil-kawża fl-ismijiet *Micallef vs Krogh Jacobsen* (Kollez. Vol: LXXVIII.ii.172)

¹⁹ Ara App. Civ. 21.5.1995 fil-kawża fl-ismijiet *Ellul vs Gera de Petri et* (Kollez. Vol: LXXIX.ii.434) u s-sentenzi hemm imsemmija

Kopja Informali ta' Sentenza

dikjarazzjoni li l-att taċ-ċitazzjoni ma jiswiex għaliex, meħuda għaliha nnifisha, kawża proposta fit-termini u bil-mod li bih ressqitha l-kumpannija attriċi f'dan il-każ ma turi l-ebda ksur tal-liġi proċedurali u lanqas ta' xi element essenzjali meħtieġ għas-siwi tal-att ġudizzjarju li bih tressqet;

Illi f'dan il-każ joroġ ċar li l-ilment tal-imħarrek ma jaqax fil-parametri ta' nuqqas proċedurali li jġib ma jiswiex l-att, imma jekk xejn nuqqas sostantiv. Fil-waqt illi l-fatt li hemm proċeduri oħrajn dwar mertu li jixxiebah jista' jagħti lok għal eċċezzjoni oħra, żgur hu, fil-fehma ta' din il-Qorti, li dan ma jagħtix lok għall-eċċezzjoni tan-nullita';

Illi, fil-fehma tal-Qorti, dan jgħodd sewwa għall-kawża li għandha quddiemha llum. Minn dak li joħroġ minn eżami tal-Att taċ-Ċitazzjoni, il-Qorti ssib li fit-tfassila ta'dak l-att ġiet imħarsa l-liġi, u ma jikkonkorru l-estremi biex l-azzjoni titqies ma tiswiex;

Għal dawn ir-ragunijiet il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tiċhad l-ewwel eċċezzjoni ta' l-imħarrek, billi mhix mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt, bl-ispejjeż kontrib u tiddikjara l-Att taċ-Ċitazzjoni bħala att ġudizzjarju li jiswa; u

Tordna li s-smiġħ tal-kawża jitkompla bil-ġbir tal-provi fil-mertu.

-----TMIEM-----